

การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานลูกเสือวิสามัญของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

A Study of Conditions and Guidelines for Extraordinary Scouting
Activities of Vocational Schools under The Office of the Vocational
Education Commission in Phitsanulok

วรวิทย์ หอมวงษ์¹ และนงลักษณ์ ใจฉลาด²

Worawit Homwong and Nongluck Jaichalad

Received: March 11, 2022

Revised: May 11, 2022

Accepted: May 14, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานลูกเสือของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการแจกแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น .979 กับประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง คือ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและกลุ่มครูผู้ปฏิบัติงานจากสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 8 แห่ง ทั้งหมด 82 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานลูกเสือ ของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านปัจจัยสนับสนุน และ 2) แนวทางการดำเนินงานลูกเสือ ของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ในภาพรวม ด้านปัจจัยสนับสนุนสถานศึกษาควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนา ปรับปรุงสำนักงานลูกเสือเพื่อใช้สำหรับการปฏิบัติงานและจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ

คำสำคัญ: แนวทางการดำเนินการ, งานลูกเสือ, สถานศึกษา, สังกัดอาชีวศึกษา

¹⁻² มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม; Pibulsongkram Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: worawit@psru.ac.th, Tel. 090-2562837

Abstract

The objective of this research article was to study the conditions and guidelines for Scouting activities of schools under the Office of the Vocational Education Commission in Phitsanulok. It was a mixed methods research by distributing a questionnaire with a confidence value of .979 to the population used in the research. It was obtained by purposive sampling, namely a group of school administrators and a group of teachers in a total of 82 from 8 vocational schools under the Office of the Vocational Education Commission in Phitsanulok. For qualitative research, an in-depth interview with 7 key informants was conducted using the interview form. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, and using content analysis techniques. The results of the research showed that 1) the conditions of the boy scouts operation of schools under the Phitsanulok Vocational Education, the overall average was at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was the scouting activities and the aspect with the lowest average was the supporting factor; and 2) the scouting activities guidelines of schools under Phitsanulok Vocational Education found that overall, for supporting factors, schools should support the budget in development and renovation of the scouting office to be used for operations and provide materials and equipment used in extraordinary scouting activities.

Keywords: Operational Guidelines, Scout Work, Schools, Under the Office of the Vocational Education Commission in Phitsanulok

บทนำ

ในสภาพปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยอันมีผลกระทบเชื่อมโยงจากบริบทสังคมโลกและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประเทศไทยมีการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น ทำให้มีความต้องการแรงงานด้านสายอาชีพในหลาย ๆ ด้าน การจัดการอาชีวศึกษานับเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนในด้านวิชาชีพ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มีการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพ ในประเภทวิชาอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม ศิลปกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมสิ่งทอ หรือประเภทวิชาอื่น ๆ และได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาให้

นักเรียน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาได้มีประสบการณ์ทั้งในด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะความรู้ในด้านวิชาชีพ การแสดงออก ความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง ในสิ่งที่ถูกต้องดีงามและมีความเป็นประชาธิปไตย จึงได้มีนโยบายให้สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทุกสถานศึกษาได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อ พัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับระบบการเรียน มุ่งเน้นให้นักเรียน นักศึกษา ได้ทำกิจกรรมเสริม หลักสูตรควบคู่ไปกับการเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดทุก สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 จัด แผนการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 กำหนดให้นักเรียนทุกคน ต้องเรียน รายวิชา 2000-2001 กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ 1 และรายวิชา 2000-2002 กิจกรรม ลูกเสือวิสามัญ 2 ในภาคเรียนที่ 2 ตามลำดับ และสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีวิสามัญ ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการจัดกิจกรรม ลูกเสือวิสามัญ พ.ศ. 2550 มีจุดประสงค์เพื่อให้เข้าใจหลักการและกระบวนการของกิจกรรม ลูกเสือวิสามัญสามารถปฏิบัติตนตามระเบียบข้อบังคับ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือวิสามัญ มี ทักษะทางลูกเสือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ มีเจตคติและมีกิจนิสัยในการ ทำงานด้วยความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม วินัย คุณธรรม จริยธรรม ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีสมรรถนะรายวิชา ปฏิบัติตนตามระเบียบวินัย คำ ปฏิญาณ กฎและระเบียบข้อบังคับของลูกเสือวิสามัญ วางแผนและปฏิบัติกิจกรรมทักษะทาง ลูกเสือ บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่นในสถานการณ์ต่าง ๆ และใช้กระบวนการกลุ่มใน การปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ โดยมีเนื้อหาในคำอธิบายรายวิชา ปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมของ ลูกเสือวิสามัญ ขบวนการและพิธีการต่าง ๆ ของลูกเสือวิสามัญ การปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณ กฎ ระเบียบวินัยของลูกเสือวิสามัญ กิจกรรมทักษะทางลูกเสือ การใช้กระบวนการกลุ่มในการ ปฏิบัติกิจกรรมและทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2556) ทั้งนี้การดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ยังมี ปัญหาและอุปสรรคหลายอย่าง เช่น 1) การจัดกิจกรรมสำหรับลูกเสือไม่ครอบคลุมเนื้อหาสาระ การเรียนรู้ 2) การพัฒนาทักษะ ประสบการณ์และความรู้ของครูผู้สอน 3) การจัดหาและ จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการลูกเสือ ทำให้การจัดกิจกรรมยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียน เท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปีการศึกษาที่ผ่านมา (วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก, 2563) จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมหรือการดำเนินงานลูกเสือ ควรมีการวางแผนการ ดำเนินงานให้ชัดเจนตามข้อกำหนดคุณภาพงานลูกเสือวิสามัญในสถานศึกษาอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2556)

วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลกเป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ทุกสาขาวิชาจะต้องเรียนรายวิชา กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งทางร่างกายจิตใจสติปัญญาและศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคีและมีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนที่จบหลักสูตรไปแล้วเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรมและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานลูกเสือวิสามัญ ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อนำเสนอหรือหาแนวทางการดำเนินงานลูกเสือวิสามัญ ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานลูกเสือวิสามัญของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีการที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ทั้งสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวนทั้งหมด 8 แห่ง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 1 คน ครูหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา จำนวน 1 คน ครูที่ปรึกษาชมรมลูกเสือวิสามัญ จำนวน 1 คน ครูผู้สอนลูกเสือวิสามัญ จากสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 8 แห่ง รวมทั้งสิ้น 82 คน หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) และได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .979 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานลูกเสือวิสามัญ ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินการงานลูกเสือวิสามัญ ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการศึกษาสภาพรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านปัจจัยสนับสนุน โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านปัจจัยสนับสนุน พบว่า สภาพการดำเนินการงานลูกเสือวิสามัญ ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 2 สถานศึกษาจัดให้มีการตกแต่งสภาพแวดล้อมในคูהלูกเสือวิสามัญที่ใช้เป็นสำนักงานสำหรับการปฏิบัติงานของทีมลูกเสือพี่เลี้ยง อยู่ในระดับมาก ที่ระดับ 3.82

1.2 ด้านลูกเสือ พบว่า สภาพการดำเนินการงานลูกเสือวิสามัญ ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 4 สถานศึกษาจัดให้มีการส่งเสริมลูกเสือวิสามัญให้ฝึกฝนตนเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ที่ระดับ 4.41

1.3 ด้านผู้กำกับลูกเสือ พบว่า สภาพการดำเนินการงานลูกเสือวิสามัญ ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 5 สถานศึกษากำหนดให้ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ มีการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาหรือร่วมกิจกรรมทางลูกเสืออื่น เพื่อการพัฒนากิจการลูกเสือวิสามัญ อยู่ในระดับมาก ที่ระดับ 4.27

1.4 ด้านผู้บริหารกิจการลูกเสือ พบว่า สภาพการดำเนินการงานลูกเสือวิสามัญ ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 8 สถานศึกษาจัดให้ผู้บริหาร นิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ อยู่ในระดับมาก ที่ระดับ 4.27

1.5 ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ พบว่า สภาพการดำเนินการงานลูกเสือวิสามัญ ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 6 สถานศึกษาจัดให้มีการส่งเสริมการแก้ปัญหา สุขภาพทางกาย ทางจิตใจ เพื่อลดอุบัติเหตุและอุบัติภัย ผ่านกระบวนการทางลูกเสือวิสามัญ อยู่ในระดับมาก ที่ระดับ 4.34

1.6 ด้านประสิทธิผล พบว่า สภาพการดำเนินการงานลูกเสือวิสามัญ ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 2 สถานศึกษาจัดให้มีการส่งเสริมบุคลากรทางลูกเสือวิสามัญ เพื่อได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน อยู่ในระดับมาก ที่ระดับ 3.96

2. แนวทางการดำเนินการงานลูกเสือวิสามัญของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่า โดยภาพรวมประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านปัจจัยสนับสนุน มีแนวทางในการดำเนินการงานลูกเสือวิสามัญ โดยสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีสำนักงานลูกเสือ

สำหรับการปฏิบัติงานหรือประชุม ตลอดจนมีการสำรวจห้องเพื่อเสนอโครงการในแผนงบประมาณประจำปี สำหรับการจัดสรรงบประมาณ การระดมทรัพยากร ในการปรับปรุงซ่อมแซม ตกแต่งสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน พร้อมทั้งจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรให้เหมาะสมกับยุคการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ในรายด้านตามประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านปัจจัยสนับสนุน ข้อที่ 2 สถานศึกษาจัดให้มีการตกแต่งสภาพแวดล้อมในคูหาลูกเสือวิสามัญที่ใช้เป็นสำนักงานสำหรับการปฏิบัติงานของทีมลูกเสือพี่เลี้ยง มีแนวทางในการดำเนินการงานลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ ดังนี้ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดสรรงบประมาณและการวางแผนในการปรับปรุง พัฒนาตกแต่งสภาพแวดล้อม พร้อมทั้งให้มีการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตสำหรับการปฏิบัติงานและเป็นแหล่งเรียนรู้ของสมาชิกลูกเสือ ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรทางลูกเสือมีความรักและศรัทธาในกิจการลูกเสือ เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักและแรงบันดาลใจให้ลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ มีระเบียบ วินัย รวมถึงการมอบหมายหน้าที่ในการดูแลสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของสำนักงานลูกเสือให้มีความสะอาด เรียบร้อยเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน

2.2 ด้านลูกเสือ ข้อที่ 4 สถานศึกษาจัดให้มีการส่งเสริมลูกเสือวิสามัญให้ฝึกฝนตนเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม มีแนวทางในการดำเนินการงานลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ ดังนี้ สถานศึกษาควรส่งเสริมและหาแนวทางการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นกิจกรรมด้านจิตอาสา การบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมด้านยาเสพติดและการป้องกันตนเองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 เพื่อเป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ในกลุ่มลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ สำหรับการฝึกฝนตนเองในรูปแบบใหม่ที่ทันสมัยเหมาะสมกับยุคปัจจุบันตามคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ คือ “บริการ” สำหรับการช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

2.3 ด้านผู้กำกับลูกเสือ ข้อที่ 5 สถานศึกษากำหนดให้ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ มีการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาหรือร่วมกิจกรรมทางลูกเสือ เพื่อการพัฒนากิจการลูกเสือวิสามัญ มีแนวทางในการดำเนินการงานลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ ดังนี้ สถานศึกษาควรจัดให้มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรทางลูกเสือให้เพิ่มคุณวุฒิผ่านการอบรมขั้นความรู้เบื้องต้น และส่งเสริมให้ผู้กำกับลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมลูกเสือระดับภาค ระดับชาติ ตลอดจนการประชุม อบรม สัมมนา ร่วมกับหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายในการจัดกิจกรรมจะได้นำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับการพัฒนากิจการลูกเสือเนตรนารีวิสามัญในสถานศึกษา

2.4 ด้านผู้บริหารกิจการลูกเสือ ข้อที่ 8 สถานศึกษาจัดให้ผู้บริหาร นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ มีแนวทางในการดำเนินการงานลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ ดังนี้ สถานศึกษาควรจัดให้ผู้บริหารกิจการลูกเสือพัฒนาคุณวุฒิทางลูกเสือขั้นความรู้ชั้นสูง เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการบริหารกิจการลูกเสือและมีส่วนร่วมใน

การประชุมวางแผนจัดทำปฏิทินหรือกำหนดตารางการจัดกิจกรรม สำหรับเป็นแนวทางในการนิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินงานกิจกรรมและเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรทางลูกเสือในการดำเนินงาน โดยมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการวัดผลประเมินผลรูปแบบออนไลน์อย่างเป็นระบบในทุกภาคเรียนให้เป็นไปตามระเบียบการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีวิสามันท์

2.5 ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ ข้อที่ 6 สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหา สุขภาพทางกาย ทางจิตใจ เพื่อลดอุบัติเหตุและอุบัติเหตุ ผ่านกระบวนการทางลูกเสือวิสามันท์ มีแนวทางในการดำเนินการงานลูกเสือเนตรนารีวิสามันท์ ดังนี้ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการวางแผนจัดฝึกอบรมและประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่น โดยมีการสอดแทรกกิจกรรมในเชิงปฏิบัติและบูรณาการตามความสนใจของผู้เรียนให้มีความปลอดภัยในชีวิตกับการแก้ปัญหาสุขภาพทางกาย จิตใจและสติปัญญา เพื่อให้ลูกเสือเนตรนารีวิสามันท์ได้ศึกษาเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดทักษะ ประสบการณ์และความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อลดอุบัติเหตุ อุบัติภัยใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

2.6 ด้านประสิทธิผล ข้อที่ 2 สถานศึกษาจัดให้มีการส่งเสริมบุคลากรทางลูกเสือวิสามันท์ เพื่อได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน มีแนวทางในการดำเนินการงานลูกเสือเนตรนารีวิสามันท์ ดังนี้ สถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมบุคลากรทางลูกเสือให้เสนอแผนปฏิบัติการสำหรับการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการส่งผลงานประกวดแข่งขันทักษะทางลูกเสือในระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาคและระดับชาติ เพื่อสร้างโอกาสและประสบการณ์ให้บุคลากรทางลูกเสือได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินการงานลูกเสือวิสามันท์ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานหรือการวางแผนการดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพให้กับนักเรียนนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2552) ให้จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เสนอโครงการและรายงานการปฏิบัติงานตามขั้นตอน รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา และผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายคุณธรรมพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ และตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งโครงการพัฒนานักเรียน นักศึกษา ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญา โตะหนู (2559) พบว่า มีแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ เพื่อให้เป็นพลเมืองดีด้านความรู้สึกรับผิดชอบ คือการฝึกมอบหมายงานเป็นกลุ่มโดยกำหนดส่งให้ตรงเวลา ฝึกความสามัคคี จัดกิจกรรมให้ลูกเสือมี

คุณธรรมพื้นฐาน จัดการเรียนการสอนคุณธรรมให้ครอบคลุมทั้งการคิดและพฤติกรรม กระตุ้นให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือเป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับสภาพการดำเนินการงานลูกเสือวิสามัญของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านและรายข้อพบว่า

1.1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านปัจจัยสนับสนุน ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาขาดงบประมาณในการบริหารจัดการ ปรับปรุง พัฒนาสำนักงานลูกเสือ (Rover Den) ให้มีสภาพแวดล้อมพร้อมต่อการใช้งาน รวมถึงวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภฤกษ์ ศิโรต (2561) พบว่า สถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือให้เพียงพอ หรือขอรับการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรพร ครุตรารักษ์ (2559) พบว่า ควรจะมีการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการจัดการฝึกอบรม จัดการเรียนรู้อให้กับลูกเสือเนตรนารี หรือจัดทำโครงการเพื่อของงบประมาณจากหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ หรือองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียง เพื่อมาสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์สื่อต่าง ๆ ในกองลูกเสือ

1.2 ด้านปัจจัยสนับสนุน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อที่ 2 สถานศึกษาจัดให้มีการตกแต่งสภาพแวดล้อมในคูหาลูกเสือวิสามัญที่ใช้เป็นสำนักงานสำหรับการปฏิบัติงานของทีมลูกเสือพี่เลี้ยง ทั้งนี้เป็นเพราะการขาดแคลนงบประมาณในการสนับสนุนที่ส่งผลให้การจัดหรือตกแต่งสภาพแวดล้อมในคูหาลูกเสือไม่สามารถดำเนินการได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญชัย ชุ่มเมืองเย็น (2555) พบว่า สภาพการดำเนินงานกิจการลูกเสือในสถานศึกษามาการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านการเงินลูกเสือ ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนงบประมาณ บริหารจัดการด้านการเงินอย่างเป็นระบบเพียงพอต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ และสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีวิสามัญ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า ต้องมีการจัดให้มีคูหาลูกเสือวิสามัญไว้ในสถานศึกษา

1.3 ด้านลูกเสือ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อที่ 4 สถานศึกษาจัดให้มีการส่งเสริมลูกเสือวิสามัญให้ฝึกฝนตนเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เป็นเพราะ สถานศึกษาขาดการวางแผนในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางลูกเสือที่หลากหลาย ส่งผลให้ลูกเสือวิสามัญขาดโอกาสในการฝึกฝนตนเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชานาศิริ จันทร์น้ำด้วน (2563) พบว่า ควรสร้างความตระหนักให้ลูกเสือเห็นคุณค่าในการทำ ความดี สร้างแผนการจัดกิจกรรม/จัดทำโครงการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของกองลูกเสือในโรงเรียน/สังคม โดยใช้หลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ทั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ลูกเสือและภาคีเครือข่ายในชุมชน จัดกิจกรรมโดยมีกฎ คำปฏิญาณของลูกเสือเป็นแนวทาง ผ่านวิธีการและกระบวนการทางลูกเสือ และการกระทำความดีประจำวัน และสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ (2551) ได้กล่าวไว้ว่า ให้ลูกเสือรู้จักทำการฝึกฝีมือ และฝึกฝนให้ทำการกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

1.4 ด้านผู้กำกับลูกเสือ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อที่ 5 สถานศึกษา กำหนดให้ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ มีการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาหรือร่วมกิจกรรมทางลูกเสือ เพื่อการพัฒนากิจการลูกเสือวิสามัญ ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญและขาดแคลนงบประมาณในการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาหรือร่วมกิจกรรมทางลูกเสือ สอดคล้องกับงานวิจัยของชาญชัย ชุ่มเมืองเย็น (2555) พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้รับผิดชอบงานลูกเสือ ได้รับการอบรม พัฒนาทักษะการจัดการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ ให้มีการพัฒนาคนอยู่เสมอ และสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2550) ได้กล่าวไว้ว่า จัดให้มีการอบรมลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทุกระดับและทุกด้าน

1.5 ด้านผู้บริหารกิจการลูกเสือ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อที่ 8 สถานศึกษาจัดให้ผู้บริหาร นิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ทั้งนี้เป็นเพราะไม่มีการกำหนดแผนการดำเนินงานหรือกำหนดปฏิทินการดำเนินงานของกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารกิจการลูกเสือได้นิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของชาญชัย ชุ่มเมืองเย็น (2555) พบว่า ผู้บริหารควรรับฟังข้อคิดเห็นแนวทางหรือสภาพปัญหาจากครูผู้รับผิดชอบงานลูกเสือครูผู้สอนลูกเสือต้องมีความแม่นยำในขั้นตอน ระเบียบ และหลักการจัดกระบวนการเรียนการสอนและมีระบบนิเทศติดตาม การดำเนินงาน เพื่อนำผลการปฏิบัติงานเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ นำไปสู่การสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีแก่ครูผู้รับผิดชอบงานลูกเสือ สอดคล้องกับงานวิจัยของชูชาติ สกุนดาศิริ (2556) พบว่า ผู้บริหารไม่ได้จัดทำปฏิทิน นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือ

1.6 ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อที่ 6 สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหา สุขภาพทางกาย ทางจิตใจ เพื่อลดอุบัติเหตุและอุบัติภัย ผ่านกระบวนการทางลูกเสือวิสามัญ ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาขาดการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้อบรมร่วมกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่ส่งเสริมการแก้ปัญหา สุขภาพทางกาย ทางจิตใจ เพื่อลดอุบัติเหตุและอุบัติภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญา โต้ะหนู (2559) พบว่า ควรมีการประยุกต์ใช้ความรู้มาใช้สร้างทักษะป้องกันและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันในชั่วโมงลูกเสือ การจัดกิจกรรมได้ฝึกการเผชิญสถานการณ์ การจัดกิจกรรมได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจตามความถนัดของผู้เรียนและการจัดกิจกรรมคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.7 ด้านประสิทธิผล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อที่ 2 สถานศึกษาจัดให้มีการส่งเสริมบุคลากรทางลูกเสือวิสามัญ เพื่อได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน ทั้งนี้เป็นเพราะ สถานศึกษาขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ทางลูกเสือ รวมทั้งงบประมาณในการส่งเสริม สนับสนุนในการประกวดแข่งขัน สอดคล้องกับงานวิจัยของชนก เชียงมูล (2559) พบว่า สถานศึกษาต้องส่งเสริมให้บุคลากรส่งลูกเสือเข้าร่วมแข่งขันทักษะทาง

ลูกเสือ ส่งเสริมให้บุคลากรด้านลูกเสือด้วยการให้ขวัญและกำลังใจโดยการนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาความดี ความชอบของบุคลากร

2. แนวทางการดำเนินการงานลูกเสือวิสามัญ ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ในภาพรวมประเด็น ด้านปัจจัยสนับสนุน สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีสำนักงานลูกเสือสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือประชุม ตลอดจนมีการสำรวจห้องเพื่อเสนอโครงการในแผนงบประมาณประจำปี สำหรับการจัดสรรงบประมาณ การระดมทรัพยากรในการปรับปรุง ซ่อมแซม ตกแต่งสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน พร้อมทั้งจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรให้เหมาะสมกับยุคการเปลี่ยนแปลง ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาขาดการวางแผนงานเสนอโครงการเกี่ยวกับการพัฒนากิจการลูกเสือ เพื่อการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาปรับปรุง ซ่อมแซม ตกแต่งสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน ตลอดจนการจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนา ปรับปรุง ซ่อมแซม ตกแต่งสภาพแวดล้อมสำนักงานลูกเสือและการจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนก เขียงมูล (2559) พบว่า ควรสนับสนุนงบประมาณในการอบรมเพื่อพัฒนาครูและบุคลากร ในด้านลูกเสือรวมทั้งจัดซื้อสื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมลูกเสืออย่างเพียงพอและต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนในการดำเนินการกิจกรรมลูกเสือ ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการดำเนินการงานลูกเสือวิสามัญ ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ในรายด้านตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ ดังนี้

2.1 ด้านปัจจัยสนับสนุน ประเด็นในการสัมภาษณ์ คือ สถานศึกษาจัดให้มีการ ตกแต่งสภาพแวดล้อมในคูหาลูกเสือวิสามัญที่ใช้เป็นสำนักงานสำหรับการปฏิบัติงานของทีมลูกเสือพี่เลี้ยง พบว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดสรรงบประมาณและการวางแผนในการปรับปรุง พัฒนาตกแต่งสภาพแวดล้อม พร้อมทั้งให้มีการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตสำหรับการปฏิบัติงานและเป็นแหล่งเรียนรู้ของสมาชิกลูกเสือ ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรทางลูกเสือมีความรักและศรัทธาในกิจการลูกเสือ เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักและแรงบันดาลใจให้ลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ มีระเบียบ วินัย รวมถึงการมอบหมายหน้าที่ในการดูแลสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของสำนักงานลูกเสือให้มีความสะอาด เรียบร้อยเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาขาดการวางแผนการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการปรับปรุงพัฒนา ตกแต่งสภาพแวดล้อมสำนักงานลูกเสือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญชัย ชุ่มเมืองเย็น (2555) พบว่า สภาพการดำเนินงานกิจการลูกเสือในสถานศึกษามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ด้านการเงินลูกเสือ ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนงบประมาณ บริหารจัดการด้านการเงินอย่างเป็นระบบเพียงพอต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ และสอดคล้องกับแนวคิดของระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า ต้องมีการจัดให้มีคูหาลูกเสือวิสามัญไว้ในสถานศึกษา

2.2 ด้านลูกเสือ ประเด็นในการสัมภาษณ์ คือ สถานศึกษาจัดให้มีการส่งเสริมลูกเสือวิสามัญให้ฝึกฝนตนเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม พบว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมและหาแนวทางการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นกิจกรรมด้านจิตอาสา การบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมต้านภัยสารเสพติดและการป้องกันตนเองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 เพื่อเป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ในกลุ่มลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ สำหรับการฝึกฝนตนเองในรูปแบบใหม่ที่ทันสมัยเหมาะสมกับยุคปัจจุบันตามคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ คือ “บริการ” สำหรับการช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่พัฒนาความสัมพันธ์ในกลุ่มลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์และกิจกรรมต้านยาเสพติดหรือกิจกรรมตามคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภฤกษ์ ศิโรตศ (2561) พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทางการลูกเสือและลูกเสือเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชน ระดับเขตพื้นที่/ระดับจังหวัด/ระดับชาติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ แก้วโรตง (2561) พบว่า มีแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างระเบียบวินัยของ นักเรียน นักศึกษา เช่น กิจกรรมออมเงิน (ประหยัด) กิจกรรมเข้าแถวหน้าเสาธง (ตรงต่อเวลา) มีการเรียนและฝึกระเบียบแถว การเดินทางไกล เข้าค่ายลูกเสือ จัดกิจกรรมอาสาบริการสังคม จิตอาสาต่อชุมชน เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและช่วยสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

2.3 ด้านผู้กำกับลูกเสือ ประเด็นในการสัมภาษณ์ คือ สถานศึกษากำหนดให้ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ มีการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาหรือร่วมกิจกรรมทางลูกเสือ เพื่อการพัฒนากิจการลูกเสือวิสามัญ พบว่า สถานศึกษาควรจัดให้มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรทางลูกเสือให้เพิ่มคุณวุฒิผ่านการอบรมขั้นความรู้เบื้องต้น และส่งเสริมให้ผู้กำกับลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมลูกเสือระดับภาค ระดับชาติ ตลอดจนการประชุม อบรม สัมมนา ร่วมกับหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายในการจัดกิจกรรมจะได้นำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับการพัฒนากิจการลูกเสือเนตรนารีวิสามัญในสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะผู้กำกับลูกเสือไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาตนเองด้านลูกเสือและการพัฒนากิจการลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ ทำให้ไม่มีความสนใจในการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาและการเข้าร่วมกิจกรรมทางลูกเสืออื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีรยา คำแหง (2554) พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้รับผิดชอบงานลูกเสือได้รับการอบรม พัฒนาทักษะการจัดการกระบวนการเรียน การสอนวิชาลูกเสือให้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2.4 ด้านผู้บริหารกิจการลูกเสือ ประเด็นในการสัมภาษณ์ คือ สถานศึกษาจัดให้ผู้บริหาร นิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ พบว่า สถานศึกษาควรจัดให้ผู้บริหารกิจการลูกเสือพัฒนาคุณวุฒิทางลูกเสือขั้นความรู้ขั้นสูง เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการบริหารกิจการลูกเสือและมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนจัดทำปฏิทินหรือ

กำหนดตารางการจัดกิจกรรม สำหรับเป็นแนวทางในการนิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินงานกิจกรรม และเป็น การสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรทางลูกเสือในการดำเนินงาน โดยมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการวัดผลประเมินผลในรูปแบบออนไลน์ของอย่างเป็นระบบทุกภาคเรียนให้เป็นไปตามระเบียบการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาไม่ได้มีการจัดทำปฏิทินหรือกำหนดตารางการจัดกิจกรรม สำหรับเป็นแนวทางในการนิเทศ ติดตาม และการวัดผลประเมินผลการดำเนินกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชชาติ สุกุมาศีรี (2556) พบว่า ผู้บริหารควรรหาโอกาสในการเข้าร่วมเป็นคณะทำงานด้านกิจกรรมลูกเสือในระดับต่าง ๆ และควรจัดทำปฏิทิน นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือ

2.5 ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ ประเด็นในการสัมภาษณ์ คือ สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหา สุขภาพทางกาย ทางจิตใจ เพื่อลดอุบัติเหตุและอุบัติเหตุ พบว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการวางแผนจัดฝึกอบรมและประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่น โดยมีการสอดแทรกกิจกรรมในเชิงปฏิบัติและบูรณาการตามความสนใจของผู้เรียนให้มีความปลอดภัยในชีวิตกับการแก้ปัญหาสุขภาพทางกาย จิตใจและสติปัญญา เพื่อให้ลูกเสือเนตรนารีวิสามัญได้ศึกษาเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดทักษะ ประสบการณ์และความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดอุบัติเหตุ อุบัติภัยใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาขาดการวางแผนในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่แก้ปัญหาสุขภาพทางกาย ทางจิตใจ เพื่อลดอุบัติเหตุและอุบัติเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญา โต๊ะหนู (2559) พบว่า ควรมีการประยุกต์ใช้ความรู้มาใช้สร้างทักษะป้องกันและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันในช่วงมอกลูกเสือ การจัดกิจกรรมได้ฝึกการเผชิญสถานการณ์ การจัดกิจกรรมได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจตามความถนัดของผู้เรียนและการจัดกิจกรรมคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.6 ด้านประสิทธิผล ประเด็นในการสัมภาษณ์ คือ สถานศึกษาจัดให้มีการส่งเสริมบุคลากรทางลูกเสือวิสามัญ เพื่อได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน พบว่า สถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมบุคลากรทางลูกเสือให้เสนอแผนปฏิบัติการสำหรับการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการส่งผลงานประกวดแข่งขันทักษะทางลูกเสือในระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาคและระดับชาติ เพื่อสร้างโอกาสและประสบการณ์ให้บุคลากรทางลูกเสือได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขัน ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาขาดการวางแผนการปฏิบัติงานที่ส่งเสริมให้บุคลากรทางลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ เข้าร่วมการประกวดแข่งขันทักษะทางลูกเสือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนก เชียงมูล (2559) พบว่า บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันวางแผนเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมลูกเสือใน โรงเรียนในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือให้เข้าสู่การแข่งขัน ด้านทักษะลูกเสือสู่ความเป็นเลิศ

องค์ความรู้ใหม่

สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีสำนักงานลูกเสือสำหรับการปฏิบัติงานหรือประชุม ตลอดจนการเสนอโครงการในแผนงบประมาณประจำปี สำหรับการจัดสรรงบประมาณ การระดมทรัพยากร ในการปรับปรุง ซ่อมแซม ตกแต่งสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก พร้อมทั้งจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรให้เหมาะสมกับยุคการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดทุกแห่งสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุง พัฒนา ตกแต่งสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสำนักงานลูกเสือ (คูהלูกเสือ) รวมทั้งการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่เพียงพอและพร้อมต่อการปฏิบัติงานสำหรับการดำเนินงานลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ ในการพัฒนากิจการลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ผู้กำกับลูกเสือเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ร่วมกับหน่วยงานอื่น เพื่อให้มีทักษะ ประสบการณ์ ความรู้และแนวทางในการดำเนินงานมาพัฒนาหรือประยุกต์ใช้ในกิจการลูกเสือ เนตรนารีวิสามัญของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ชนก เชียงมูล. (2559). *แนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ชนาศิริ จันทร์น้ำด้วน. (2563). *การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ชาญชัย ชุ่มเมืองเย็น. (2555). *การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- ชูชาติ สกุนาศีรี. (2556). *คุณภาพการบริหารงานลูกเสือของโรงเรียนบ้านแม่ต๋อม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภัทรพร ครุตรารักษ์. (2559). *ปัญหาและแนวทางการดำเนินกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก. (2563). *การวางแผนการจัดการเรียนการสอนวิชากิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ครั้งที่1/2563*. พิษณุโลก: วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก.
- วีรยา คำแหง. (2554). *การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงราย เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศุภฤกษ์ ศิโรตศ. (2561). *แนวทางการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สมเกียรติ แฉวไธสง. (2561). *แนวทางการใช้กระบวนการลูกเสือสร้างระเบียบวินัยนักเรียนนักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ*. เข้าถึงได้จาก [http://www.Dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561/PDF_8538s /%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%A1.pdf](http://www.Dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561/PDF_8538s/%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%A1.pdf)
- สัญญา โต๊ะหนู. (2559). *การศึกษาความสัมพันธ์ของกิจกรรมลูกเสือกับการเป็นพลเมืองดีในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดเมืองพัทยา*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2550). *ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีวิสามัญ พ.ศ.2550*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2552). *ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2552*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). *มาตรฐานการประเมินคุณภาพงานลูกเสือวิสามัญในสถานศึกษาอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2551). *พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.2551*. กรุงเทพฯ: สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ.